

Onsdag den 9. januar 2019 (D)

1

42. møde

Onsdag den 9. januar 2019 kl. 13.00

Dagsorden

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

1) Til udenrigsministeren af:

Lars Aslan Rasmussen (S)

Hvad agter udenrigsministeren at gøre for at få frigivet den danske statsborger og menneskerettighedsaktivist Abdulhadi al-Khawaja, der sidder fængslet i den saudiskstøttede diktaturstat Bahrain?

(Spm. nr. S 359).

2) Til justitsministeren af:

Karsten Hønge (SF)

Mener ministeren, at provokatører som f.eks. Rasmus Paludan, der op søger ballade, skal kunne trække på politiets fuldtidsbeskyttelse uden modkrav?

(Spm. nr. S 334, skr. begr.).

3) Til justitsministeren af:

Karsten Hønge (SF)

Mener ministeren, at politiet bør benytte henstillinger om at anvende alternative ruter eller leve op til lignende sikkerhedsmæssige krav over for Rasmus Paludan og andre, der trækker unødigt på politiets i forvejen pressede ressourcer?

(Spm. nr. S 335, skr. begr.).

4) Til børne- og socialministeren af:

Karina Adsbøl (DF)

Vil ministeren redegøre for situationen vedrørende pladsmangel på landets krisecentre, samt hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at voldsramte får hjælp, jf. artiklen »Kvindekrisecentre i pladsmangel: Mange voldsramte afvises« på tv2lorry.dk den 20. december 2018?

(Spm. nr. S 357).

5) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Søren Egge Rasmussen (EL)

Er det korrekt, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet den 30. oktober 2018 på forhånd blev orienteret om konklusionerne i Klimarådets seneste rapport, og at regeringen dermed kendte til rapportens kritiske indhold angående regeringens manglende klimaindsats, inden regeringens ansættelsesudvalg den 13. november 2018 vedtog at udskifte Klimarådets formand, og har ministeren inden den 13. november 2018 fået oplysninger om indholdet i Klimarådets kritik af regeringens manglende klimaindsats?

(Spm. nr. S 360).

6) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Søren Egge Rasmussen (EL)

Mener ministeren stadig, at det er »volapyk at påstå, at regeringen reducerer tempoet i den grønne omstilling«, som skrevet i ministerens pressemeddelelse den 27. november 2018?

(Spm. nr. S 361).

7) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Jens Joel (S)

Hvordan skal man forstå ministerens udsagn om, at »Den beslutning (om at udpege en ny formand for Klimarådet, red.) var taget, inden vi fik Klimarådets seneste rapport, og beslutningen var tilgæet Peter Birch Sørensen, inden han fremlagde Klimarådets seneste rapport. Der er således heller ikke hold i de gentagne beskyldninger om, at Birch Sørensen skulle være politisk fyret på baggrund af denne rapport«, når det senere via aktindsigt har vist sig, at hovedindholdet af rapporten var kendt, inden regeringen traf beslutning om at udskifte formanden for Klimarådet?

(Spm. nr. S 363, skr. begr.).

8) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Jens Joel (S)

Hvorfor blandede ministeren sig i 2015 i Klimarådets planer om at vurdere opfyldelsen af 40-procents-CO₂-reduktionsmålet, og hvordan skal man forstå ministerens udsagn om, at »På det pågældende tidspunkt havde Danmark ikke en national klimamålsætning på 40 pct. i 2020«, når der på det pågældende tidspunkt faktisk var et flertal i Folketinget bag netop dette mål?

(Spm. nr. S 364, skr. begr.).

9) Til sundhedsministeren af:

Liselott Blixt (DF)

Mener ministeren, at det er rimeligt, at regionerne har udskudt udarbejdelsen af kliniske retningslinjer for udlevering af FreeStyle Libre-sensorer til diabetespatienter, når dette allerede blev vedtaget i forbindelse med Diabetesbehandlingsplan 2017?

(Spm. nr. S 353. Medspørger: Flemming Møller Mortensen (S)).

Kl. 12:59

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Mødet er åbnet. Velkommen til årets første møde med spørgsmål til ministre, den såkaldte spørgetid.

Der er i dag følgende anmeldelser:

Erhvervsministeren (Rasmus Jarlov):

Lovforslag nr. L 136 (Forslag til lov om ændring af søloven og mortifikationsloven. (Digital skibsregistrering og opbevaringsperiode for dagbøger, som føres på skibe)).

Børne- og socialministeren (Mai Mercado):

Lovforslag nr. L 137 (Forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven. (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre, der er dømt for visse former for kriminalitet af grovere karakter)) og

Lovforslag nr. L 138 (Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og lov om Familieretshuset. (Overførsel af Statsforvaltningens opgaver med prøvelse af ægteskabsbetingelserne til Familieretshuset)).

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Lovforslag nr. L 139 (Forslag til lov om ændring af straffeloven og forskellige andre love. (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold)).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det eneste punkt på dagsordenen er:

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Vi går i gang med spørgsmål nr. 1, og det er til udenrigsministeren, og spørgeren er hr. Lars Aslan Rasmussen, Socialdemokratiet.

Kl. 13:01

Spm. nr. S 359

1) Til udenrigsministeren af:

Lars Aslan Rasmussen (S):

Hvad agter udenrigsministeren at gøre for at få frigivet den danske statsborger og menneskerettighedsaktivist Abdulhadi al-Khawaja, der sidder fængslet i den saudiskstøttede diktaturstat Bahrain?

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo til at læse spørgsmålet op.

Kl. 13:01

Lars Aslan Rasmussen (S):

Hvad agter udenrigsministeren at gøre for at få frigivet den danske statsborger og menneskerettighedsaktivist Abdulhadi al-Khawaja, der sidder fængslet i den saudiskstøttede diktaturstat Bahrain?

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:01

Udenrigsministeren (Anders Samuelsen):

Tak for spørgsmålet. Det er en vigtig sag. Som det så er spørgeren bekendt, er der tale om en personsag, som er underlagt tavshedspligt, og det gør det selvfølgelig lidt vanskeligt og giver nogle begrænsninger på, hvad jeg kan oplyse i det her forum. Men sagen er løbende blevet behandlet i fortrolighed i Det Udenrigspolitiske Nævn, som er det rette sted at drøfte den her type sager.

Siden Abdulhadi al-Khawajas fængsling i 2011 har skiftende danske udenrigsministre arbejdet aktivt på at finde en humanitær løsning – og det er der bred enighed om i Folketinget at vi skal ar-

bejde på – som indebærer, at den dansk-bahrainiske statsborger kan løslades eller overføres til strafafsoning i Danmark. Den linje har jeg fortsat. Arbejdet foregår både på politisk og diplomatisk niveau i form af kontakter med Bahrain og internationale samarbejdspartnere.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:02

Lars Aslan Rasmussen (S):

Tak for besvarelsen, og godt nytår til ministeren. Når jeg spørger, er det jo, fordi jeg synes, det er vigtigt at holde Bahrain i ørerne, i forhold til at vi nu på ottende år har en dansk statsborger siddende i fængsel der. Jeg er helt med på, at der er nogle fortrolighedsoplysninger, men når ministeren snakker om, om han kunne afsone på en anden måde eller om frigivelse, så vil jeg bare spørge, om det, den danske regering arbejder på, ikke er, at han afsoner under andre former eller mildere former, men en frigivelse. Altså at det også er et ønske fra den her regering, at al-Khawaja løslades, når han egentlig ikke har gjort sig skyldig i noget kriminelt, og at han eventuelt kunne komme hjem til Danmark, hvis det er det, han ønsker, og være sammen med noget af sin familie.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:02

Udenrigsministeren (Anders Samuelsen):

Tak. Vi tager løbende sagen op, og den bilaterale dialog, som vi har med Bahrain, foregår jo, som jeg også understregede, uden for offentlighed, og det gør den faktisk af hensyn til mulighederne for at finde en løsning. Jeg havde selv i februar 2018 en samtale med Bahrains udenrigsminister, hvor jeg også tog sagen op, og samtalen blev i juni fulgt op af et brev underskrevet i fællesskab med det svenske udenrigsministerium. Jeg kan også sige, at vi har taget sagen og de spørgsmål, der bliver rejst her, op adskillige gange, f.eks. også ved samlinger i FN's Menneskerettighedsråd, senest den 18. september 2018. Vi tager regelmæssigt sagen op i EU-regi i de relevante arbejdsgrupper, og den har også tidligere været drøftet i forbindelse med EU's løbende dialog med Bahrain om menneskerettigheder. Der arbejdes aktivt for, at sagen også bliver drøftet i forbindelse med EU's dialog med Bahrain om menneskerettigheder i foråret 2019.

Kl. 13:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:04

Lars Aslan Rasmussen (S):

Nu er det jo, tænker jeg, sådan velkendt, at Bahrains styre er meget afhængigt af eller måske direkte i lommen på Saudi-Arabien. I hvert fald ved man jo, at Saudi-Arabien slog den opstand og de demonstrationer, der var i forbindelse med det arabiske forår i Bahrain, ned, og det er også i forbindelse med, at al-Khawaja blev idømt den her livstidsstraf. Nu kan man sige, at Danmark og den danske regering jo – og tak for det – har taget situationen i Saudi-Arabien og det, der sker i forhold til drabet på journalisten, meget alvorligt, og jeg vil spørge ministeren: Er det muligt, at man også kigger på det spor med at presse Saudi-Arabien i den her sag?

Kl. 13:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:04

Kl. 13:05

Udenrigsministeren (Anders Samuelsen):

Altså, igen: Af hensyn til at finde den rigtige humanitære løsning synes jeg faktisk, det er vanskeligt på nuværende tidspunkt at gå nærmere ind i en besvarelse af det spørgsmål. Vi har her med en person at gøre, som et bredt flertal i Folketinget er opmærksom på er i en meget, meget vanskelig situation, og det afgørende for os og i hvert fald for mig på nuværende tidspunkt er at sørge for, at vi spiller kortene på den rigtigste måde af hensyn til ham.

Kl. 13:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren for det sidste spørgsmål.

Kl. 13:05

Lars Aslan Rasmussen (S):

Ja, det er jeg også glad for, og jeg ved godt, at der er nogle personfølsomme oplysninger omkring det her. Men det er jo ikke nogen hemmelighed, at der også sidder statsborgere fra nogle af vores nordiske lande i fængsel i Bahrain. Altså, foregår der et samarbejde, altså ikke kun på EU-plan, men også i forhold til de andre nordiske lande i forhold til statsborgere, der sidder fængslet i Bahrain, så man også på nordisk plan kan koordinere nogle ting og eventuelt få snakket med ambassadørerne fra de pågældende lande; i Norge og Sverige og Danmark?

Kl. 13:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:05

Udenrigsministeren (Anders Samuelsen):

Her vil jeg bare igen understrege, at vi forsøger at bruge alle de kort, som måtte ligge på bordet, og at vi også prøver at se, om vi kan finde kort, som ikke ligger på bordet, og få dem bragt op på bordet, så dan at vi ender med den rigtige humanitære løsning.

Kl. 13:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til udenrigsministeren, og tak til hr. Lars Aslan Rasmussen for dagens indsats.

Vi går over til spørgsmål 2, som er til justitsministeren, og spørgeren er hr. Karsten Hønge fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:05

Spm. nr. S 334

2) Til justitsministeren af:

Karsten Hønge (SF):

Mener ministeren, at provokatører som f.eks. Rasmus Paludan, der opsøger ballade, skal kunne trække på politiets fuldtidsbeskyttelse uden modkrav?

Skriftlig begrundelse

Siden april har Rasmus Paludan ifølge Politiken arrangeret over 45 politibeskyttede aktioner, hvor han spreder had. Der er ingen tvivl om, at personer, der forfølges grundet deres politiske holdninger, skal nyde samfundets fulde beskyttelse, men spørgsmålet stilles for at få oplyst ministerens holdning til, om provokatører, der opsøger ballade, skal kunne trække på politiets fuldtidsbeskyttelse uden modkrav.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo for at læse spørgsmålet op.

Karsten Hønge (SF):

Mener ministeren, at provokatører som f.eks. Rasmus Paludan, der opsøger ballade, skal kunne trække på politiets fuldtidsbeskyttelse uden modkrav?

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:06

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Tak for spørgsmålet, og godt nytår til spørgeren.

Borgernes ret til at forsamles og ytre sig er jo helt fundamental i et sundt og demokratisk samfund, og det gælder jo, uanset om man er enig med dem, der ønsker at ytre sig, eller om man ikke er enig. Jeg er sådan set af den opfattelse, at man særlig bør holde sig det for øje, når man ikke er enig med dem, der ønsker at benytte retten til at forsamles eller ytre sig, og det er jo dér, prøven må stå. Derfor må det også være sådan, at politiet, hvis det er nødvendigt, skal bruge ressourcer på at bruge demonstranternes ret til at ytre sig og forsamles.

Det er ikke bare noget, jeg finder på. Retten til at forsamle sig og ytre sig følger af grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. I tråd med grundloven fastslår politiloven som overordnet regel, at det er politiets opgave at beskytte borgernes ret til at forsamle sig. Politiet er med andre ord forpligtet til at værne om den grundlovssikrede forsamlingsfrihed.

Så følger det også af grundloven, at man kan anvise alternative ruter eller helt forbyde forsamlinger, når der er begrundet fare for den offentlige fred, den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Med andre ord har politiet mulighed for konkret begrundet at fastsætte nogle vilkår for afholdelse af sådanne arrangementer.

Men generelt: Ja, jeg mener som sagt, at vi skal sikre, at borgere i Danmark har mulighed for at forsamles og ytre sig. Når det er sagt, forstår jeg faktisk udmærket godt, at spørgeren har rejst det her spørgsmål. Jeg tror faktisk ikke, at vi ser så forskelligt på den sag, men det må nu engang være sådan, at politiet træder til, når det er nødvendigt for at sikre både de grundlæggende rettigheder og den offentlige fred og orden.

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:07

Karsten Hønge (SF):

Det er jo selvfølgelig indlysende, at vi er helt enige i, hvor vigtigt det er at værne om forsamlingsfriheden og demonstrationsfriheden. Det er jo blankt indlysende. Hvis der er noget, venstrefløjen og arbejderbevægelsen har gjort brug af gennem 100 år, er det jo retten til både at aktionere og lave demonstrationer, så alt det er helt klart.

Men er der tale om forsamlingsfrihed her? Det er jo det, jeg prøver at rejse. Det er én mand, der går ud. Det er det, jeg prøver at bede ministeren om at forholde sig til. Der er jo ikke tale om demonstrationer her. Der er tale om videohappenings. En enkelt person går ud i et område og råber fornærmelser og provokationer direkte ind i ansigtet på andre mennesker. Der er jo ikke nogen forsamling. Det er jo kun ham selv, der er der, og så en til at filme det. Så det er det, jeg godt vil bede ministeren om at forholde sig til.

Jeg synes jo, at politiet og skatteborgerne er til grin her, for de kommer til at optræde som statister i Rasmus Paludans groteske cirkus. Hvis det bare var en demonstration, hvor han kunne møde op med et vist antal mennesker en gang imellem, så vil jeg faktisk også

sige, at så skal der beskyttelse til. Men vi kan se nu, at han har planlagt en helt turné. Jeg tror, at det er 40 nye videohappenings til YouTube. Det er det eneste, det handler om. Det handler om, at han skal have flere følgere på YouTube. Han skal tale til det grimme i mennesker og prøve at få børn og unge til at hoppe med på den.

Der er det, at jeg synes, at der må vi skelne imellem, om der er tale om forsamlingsfrihed, demonstrationsret, ytringsfrihed, hvilket selvfølgelig fuldstændig klokkeklart skal forsvares, og så til rene videohappenings, hvor han simpelt hen bevidst benytter politiet til at optræde i sine videoer. Han planlægger efter det. Jeg vil også sige, at hvis det nu var ved de første par stykker, hvor det var sket, ville man sige, okay, vi skal lige teste det og se, hvad det er, han har gang i. Men det er jo en bevidst strategi, og jeg synes, at politiet er til grin, og jeg synes, at vi som skatteborgere er til grin.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:09

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Jeg kan sådan set følge det langt hen ad vejen, altså holdningsmæssigt. Forsamlingsfrihed efter grundlovens § 79 forudsætter, at der er mere end en person til stede, men derfor er der stadig væk en generel adgang til at skulle afværge fare efter politiloven og stadig væk en beskyttelse. Det er jo bare sådan, at uanset hvor tåbeligt det, han har gang i, er, så har han jo krav på beskyttelse. Jeg synes, at det er et stykke tid siden, vi sådan rigtig har hørt om ham, jeg ved det ikke, og jeg tænker, at hvis vi alle sammen prøvede at ignorere ham og ikke tage ham ad notam, kunne det være, at det gik bedre. For det, han gør, er da grotesk. Det synes jeg da også det er. Han stiller sig bare op for at provokere, men det ændrer jo ikke på, at vi ikke bare kan sige, at hvis folk går op og siger det, de vil, så kan vi tillade, at de eventuelt bliver overfaldet og i sidste ende måske bliver meget alvorligt udsat. Det kan vi jo ikke.

Kl. 13:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:10

Karsten Hønge (SF):

Nej, men der kunne den åbenlyse mulighed for Rasmus Paludan jo være at lade være med de her ting. Altså, han har jo sin fulde ytringsfrihed. Han kan skrive alle de pamfletter, som det vel hed, dengang jeg var ung – dengang kaldte vi dem det – eller løbesedler, han kan skrive læserbreve, og han kan optræde på tv. Men at man direkte indtænker politiets knappe ressourcer i at lave en scene omkring sig selv, synes jeg ikke vi behøver at finde os i.

Kl. 13:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:10

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Jeg tror bare, at det måske kedelige svar på det spørgsmål er, at jeg nok har svært ved at se, hvad det er for nogle redskaber, vi kan tage i brug for at kunne sige til f.eks. Rasmus Paludan, for nu er det jo en meget konkret problemstilling her: Du laver nogle stunts, så dig kan vi ikke beskytte. Jeg tror ikke, jeg kan finde et grundlag for det.

Nu er det jo et mundtligt spørgsmål, men jeg vil meget gerne, hvis der bliver stillet et skriftligt spørgsmål, der har samme karakter, give et skriftligt svar på, hvad der er af muligheder. For jeg har nok svært ved lige at pege på, om der er nogle muligheder for at kunne

sige: Det er din egen sag; vi kan ikke beskytte dig. Det tror jeg nok jeg ville få svært ved at kunne.

Kl. 13:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:11

Karsten Hønge (SF):

Det vil være fint at få fulgt op på det, så vi kan få klarlagt, om der findes nogle muligheder. Men jeg mener bare, at på et tidspunkt bliver det ligesom nok – sådan har jeg det med det. For jeg tænkte de første gange, at det da godt nok var fuldstændig ude i hampen, hvad han havde gang i, men okay, vi må se, hvad det er, og så skal han jo beskyttes. Men når man så kan se, at han lægger en fuldstændig nøje koreograferet slagplan for, hvordan han bruger politiet, så mener jeg godt man kan sige: Vi skal beskytte dig, i forhold til at der er forsamlingsfrihed, men du går alene rundt derude og råber fornærmelser ind i hovedet på folk.

Kl. 13:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:12

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Ja, men i den tilkendegivelse, også politiske tilkendegivelse, han er ude med her, har jeg nok svært ved at pege på et sted, der skulle kunne gøre, at politiet ville kunne sige: Nu har du provokeret så længe, så nu må du sejle din egen sø. Hvis man kan sige det sådan.

Der er en grundlæggende beskyttelse – både grundlovsfæstet, men også ifølge politiloven – i forhold til, at hvis man ved, at der er fare for en person, så skal man tage sig af det. Men jeg kunne ønske mig, at alle holdt op med at interessere sig for det, for det, der foregår, er jo kun provokation.

Kl. 13:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Tak for det.

Vi går over til spørgsmål 3, der også er til justitsministeren, og spørgeren er ligeledes hr. Karsten Hønge fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:12

Spm. nr. S 335

3) Til justitsministeren af:

Karsten Hønge (SF):

Mener ministeren, at politiet bør benytte henstillinger om at anvende alternative ruter eller leve op til lignende sikkerhedsmæssige krav over for Rasmus Paludan og andre, der trækker unødigt på politiets i forvejen pressede ressourcer?

Skriftlig begrundelse

Demonstrationer, der meldes til politiet, møder ofte henstillinger om at benytte alternative ruter eller leve op til lignende sikkerhedsmæssige krav fra politiet.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 13:12

Karsten Hønge (SF):

Mener ministeren, at politiet bør benytte henstillinger om at anvende alternative ruter eller leve op til lignende sikkerhedsmæssige krav

over for Rasmus Paludan og andre, der trækker unødigt på politiets i forvejen pressede ressourcer?

Kl. 13:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:13

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Tak for det. Som jeg lige har redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 334, følger det af grundloven, at borgere har ret til at forsamles og ytre sig. Politiet har så imidlertid mulighed for at anvise alternative ruter eller forbyde forsamlinger, når der er begrundet fare for den offentlige orden eller fred, eller når der er fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Politiet har altså mulighed for at fastsætte nogle vilkår for forsamlinger i det offentlige rum. Ved afgørelse af, om der skal gives påbud, f.eks. om, at en forsamling skal afholdes et andet sted, skal politiet som et væsentligt hensyn lægge vægt på, om forsamlingen kan opfylde sit formål. Og det er jo dér, udfordringen kommer.

Det betyder – for at sætte det lidt på spidsen – at man jo ikke kan foreslå en mark på Vestsjælland som et alternativ til Rådhuspladsen i København. Det betyder, at politiet *har* nogle redskaber, som de kan gøre brug af, hvis det er nødvendigt. Hvad der så konkret er relevant at gøre, er op til politiet at vurdere inden for de rammer, loven giver. Det skal jeg i hvert fald ikke diktere politiet, altså hvad de så skal. Det skal gå fuldstændig efter reglerne, efter bogen.

Men som sagt: Hvis der er en demonstration et bestemt sted, kan man ikke bare sige, at nu flytter man det et helt andet sted hen langt væk fra det, den handler om. Og det er udfordringen, og nu kan vi nok få en meningsudveksling her, der minder fuldstændig om den, vi havde lige før, for det er jo det samme, vi er rundt om. Men det er selvfølgelig grotesk, at politiet skal bruge ressourcer på den her happening, men jeg må også bare sige, at det nu er sådan, vores demokrati er sat sammen. Og jeg kan jo heller ikke stå på mål for det, hvis der så lige pludselig viser sig at være et menneske, der bliver udsat for grove overfald eller andet. Men at det er unødvendige provokationer, tror jeg at de fleste af os synes.

Kl. 13:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:15

Karsten Hønge (SF):

Jamen altså, jeg vil jo til det sidste forsvare Rasmus Paludans ret til at ytre sig. Han kan skrive læserbreve, han kan skrive pamfletter, han kan optræde det ene eller det andet sted. Altså, go for it, Rasmus Paludan – virkelig.

Der, hvor jeg bare synes forskellen er, er, når man kynisk og nøjagtigt indtænker politistyrken i en koreograferet teaterforestilling, hvor det ikke har noget at gøre med forsamlingsfrihed, for det er kun ham selv, der er der, og så en anden lille, ynkelig type ved siden af, der står og filmer det. Så det vil sige, at jeg synes, at man her spænder det til det yderste, og det er derfor, at mit spørgsmål nummer to er ændret og altså er lidt anderledes end nummer et.

For jeg tænker, at det også må være muligt, at man konkret tager stilling til det og siger, at her lægger vi simpelt hen demonstrationen et andet sted. Altså, skal det lige være inde i hjertet af Vollsmose? Skal det lige være inde i hjertet af nogle af de udsatte boligområder? Eller kunne han ikke få anvist en demonstrationsplads et andet sted? Hvis man overhovedet kan kalde det en demonstration, at en mand stiller sig op og bare står og råber fornærmelser ind i hovedet på folk.

Så vil jeg i øvrigt bare sige, at jeg er fuldstændig enig med ministeren; jeg kan heller ikke forstå, at nogle flere ikke bare ignorerer ham. Altså, jeg er også ret paf over, hvor mange der bliver så ophidsede over at høre ham. Jeg har selv flere gange foreslået, at de i stedet for skulle tage og moone ad ham, mens de synger den der »Always look on the bright side of life«. Det kunne måske være med til at give sådan en vis let stemning omkring ham i stedet for det der med, at man bliver så arrig, at man kaster ting efter ham. Det synes jeg heller ikke man skal.

Men det her spørgsmål går på det der med, at man bliver så principiel her, at han *skal* have lov til at demonstrere selv inde i de mest udsatte boligområder, hvor man ved det fører til ballade. Altså, der synes jeg da, det kunne være en udmærket idé, at han fik den nærmeste pløjemark et stykke væk. Så kan vi se, hvor meget han kan få ud af det.

Men altså, det er også vigtigt for mig at sige, at hvis Rasmus Paludan bliver generet i sit arbejdsliv eller i sit privatliv, når han går nede i byen eller på café, så har han helt klart krav på beskyttelse. Det har han. Man når man laver de her koreograferede provokationer, synes jeg, han strækker vores forståelse ud over det, der var meningen med forsamlingsfriheden.

Kl. 13:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:17

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Det er vel også derfor, at vi har sådan nogle principper, vi alle sammen går ind for. Og så føler vi os nok lidt provokeret af det, der foregår her. Det er jeg sådan set enig med spørgeren i. For enhver kan se, at de der demonstrationer eller meningsstilkendegivelser jo er sat op, for at det skal give reaktioner med politistyrke bare at stå og sige noget grimt til folk. Jeg udtrykker mig på en anden måde, men jeg ville – ligesom spørgeren – bare ønske, at folk ikke gad møde op til det. For i det øjeblik, hvor folk ikke gider møde op, er han uinteressant.

Men lige omkring det der med, om det kan holdes et andet sted, vil jeg sige, at ved afgørelse af, om der skal gives et påbud om, at det skal være et andet sted, skal man tage hensyn til og lægge vægt på, om forsamlingen så kan opfylde sit formål. Det vil sige, at hvis man demonstrerer mod en bestemt ting et bestemt sted, kan det så opfylde formålet? Det vil svare til, at hvis politiet forud for en demonstration mod en ambassade afspærrer et område, så skal det ske under hensyntagen til demonstrationens mulighed for at give sig til kende. Og det er jo, fordi vi alle sammen er enige om de principper, vi har. Vi synes bare, de bliver brugt på en helt vild måde i den her sag – det tror jeg vi deler opfattelsen af.

Kl. 13:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:18

Karsten Hønge (SF):

Men kan ministeren prøve at forestille sig, at flere får den samme dårlige idé, som ham højrefløjsaktivisten Rasmus Paludan har fået? Prøv at forestille dig, at der er 50 mennesker, der måske insisterer på at køre ud i udsatte boligområder for at fornærme folk, eller måske 25, der vælger at stille sig op foran rockerborge og kalde de her bandemedlemmer et eller andet grimt – skal de så også beskyttes?

Altså, der må jo være en eller anden kant, med hensyn til hvad vi skal bruge samfundets knappe ressourcer til.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Ja, og det er også derfor, der findes nogle muligheder for at se på, om man kan flytte noget. Men der er bare nogle grænser for det, og med Rasmus Paludan står vi i en situation, som er helt grotesk, og jeg vil vædde på, at han også elsker den meningsudveksling, vi står og har her. Og jeg vil sådan set bare at komme med en opfordring til, at man ikke bruger tid på ham, for tænk sig, hvis folk ude i de bolig-områder bare gik forbi, og han stod der for sig selv og råbte højt – det kunne være fantastisk, hvis vi kunne komme dertil.

Men jeg kan bare ikke finde hjemmel til at sige, at så må han bare passe sig selv, og at vi ikke skal beskytte ham; det har jeg meget svært ved. Jeg vil gerne undersøge det nærmere, for der er grænser for, hvad jeg under et mundtligt spørgsmål sådan lige kan gå ned i og kan nå at undersøge. Men jeg vil gerne undersøge det, for vores politi og skatteborgernes ressourcer skal heller ikke være til nar, men vi har også et beskyttelsesansvar, og det er en stor udfordring i den her sag.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Karsten Hønge (SF):

Jeg tror egentlig også, at han vil nyde, at vi gør så meget stads ud af ham her, men jeg tror også, det er vigtigt, at vi i den politiske debat – og nu kan jeg jo så forstå, at det er i fællesskab – lægger afstand både til den slags holdninger og til den måde at gøre det på. For der er åbenbart for mange forældre, der lader deres børn være en del af det her. Der er for mange børn i institutionerne, der går rundt og følger Rasmus Paludan og laver de her vanvittige lege i det her sorte univers, som Rasmus Paludan befinder sig i, så det handler også om, at vi allesammen lægger afstand til ham.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Det er jeg fuldstændig enig i. Jeg er fuldstændig enig i, at alle os voksne kunne prøve at opfordre alle børn og unge til at lade være med at følge ham. Jeg hører jo – vi hører nok meget om det hver især – at det er sådan en slags underholdning for nogle børn og unge mennesker. De sidder og synes, at det er sjovt eller underholdende, og det kan man jo lægge meget i – måske virker det også lidt ynkeligt. Men det er jo helt vildt, hvilket YouTube-fænomen, han næsten er blevet, som jeg har forstået det. Det kan vi i fællesskab kun tage afstand fra. Men jeg tror ikke, vi er i en situation, hvor jeg bare kan sige – eller det er jeg ret sikker på at jeg ikke kan – til politiet: Det her skal I ikke bruge ressourcer på. Det kan jeg ikke sige.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Karsten Hønge og til justitsministeren.

Vi går over til spørgsmål 4, og det er til børne- og socialministeren, og spørgeren er fru Karina Adsbøl fra Dansk Folkeparti, som vil læse sit spørgsmål op.

Kl. 13:18 **Spm. nr. S 357**

4) Til børne- og socialministeren af:

Karina Adsbøl (DF):

Vil ministeren redegøre for situationen vedrørende pladsmangel på landets krisecentre, samt hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at voldsramte får hjælp, jf. artiklen »Kvindekrisecentre i pladsmangel: Mange voldsramte afvises« på tv2lorry.dk den 20. december 2018?

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 13:21

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Vil ministeren redegøre for situationen vedrørende pladsmangel på landets krisecentre, samt hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at voldsramte får hjælp, jf. artiklen »Kvindekrisecentre i pladsmangel: Mange voldsramte afvises« på tv2lorry.dk den 20. december 2018?

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 13:21

Børne- og socialministeren (Mai Mercado):

Tak. Jeg beklager lidt uopmærksomheden. Jeg var simpelt hen ved at blive overfaldet med et kram af Socialistisk Folkeparti. Jeg tænker, at det må være sådan en helt ny strategi her i salen.

For omtrent et år siden stod jeg og svarede på et tilsvarende spørgsmål om pladsmangel på kvindekrisecentre, og det var jo på baggrund af tal fra Socialstyrelsens årsstatistik på området fra 2016, som viste en stigende efterspørgsel på pladser på landets krisecentre. I september sidste år offentliggjorde Socialstyrelsen så tallene fra 2017. Og her genfinder vi altså *ikke* den udvikling med flere afviste fra år til år, som flere krisecentre i medierne har givet udtryk for. Helt modsat ser vi faktisk i den seneste årsstatistik fra Socialstyrelsen et ret markant fald i efterspørgslen efter pladser på krisecentre, og tilsvarende ser vi altså også et ret markant fald i, hvor ofte krisecentrene må meddele, at der ikke er en ledig plads.

De nyeste tal fra Socialstyrelsen viser altså således, at kvindekrisecentrene ved 48 pct. af henvendelserne om plads på krisecenteret må meddele, at der ikke er en ledig plads; det svarer til ca. 2.700 henvendelser. Året før gjaldt det samme ved hele 61 pct. af henvendelserne, svarende til ca. 4.500 henvendelser. Så udviklingen går jo altså den rigtige vej med færre afvisninger ved henvendelse om en ledig plads, samtidig med at der også løbende etableres nye pladser.

Men tallene viser jo så også, at vi altså ikke er i mål endnu. Udfordringerne med pladsmangel gælder primært i hovedstadsområdet, hvor den gennemsnitlige belægningsprocent jo er højere end i resten af landet på grund af længere opholdstider end i resten af landet. Så der er altså fortsat behov for at se på, hvordan indsatsen på krisecentrene bedre kan dække de behov, der er.

Så vil jeg også gerne understrege vigtigheden af, at indsatsen mod vold i nære relationer også er andet end bare ophold på krisecentre, og det er jo lige præcis også derfor, at vi med den seneste satspuljeaftale afsatte midler til at løfte den ambulante indsats på området med tilbud i regi af bl.a. Mødrehjælpen og Danner.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:21

Karina Adsbøl (DF):

Jamen det er jo helt rigtigt, at vi har haft den her debat tidligere, og at ministeren også har været indkaldt til samråd vedrørende mangel på pladser. Og nu har det så været fremme igen i december måned, hvor bl.a. også Danner har været ude at sige, at de er udfordret på netop det med pladser. Og det er jo også, kan man sige, primært hovedstadsområdet, der er udfordret.

Men altså, når vi ser sådan noget her med kvindekrisecentrenes pladsmangel, og at mange voldsramte afvises – sådan en overskrift er jo bekymrende – hvordan sikrer vi, at voldsramte får den rette hjælp, såfremt der ikke er en plads på et kvindekrisecenter? Og det vil jeg godt have ministerens bud på. Altså, hvordan kan vi så følge op på det, og hvordan kan vi få nogle valide tal? Jeg ved godt, vi har lavet meget på området, men når det stadig væk dukker op i pressen og vi hører på kvindekrisecentrene i hovedstadsområdet, at der virkelig er nogle udfordringer, hvordan kan vi så gøre det bedre?

Kl. 13:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:24

Børne- og socialministeren (Mai Mercado):

Det er helt rigtigt, for der er jo kommet helt nye kilder til viden på området, og det betyder også, at vi får data, som er langt mere anvendelige, end vi har haft tidligere, og det drejer sig bl.a. om den nye registerbaserede kvindekrisecenterstatistik, den elektroniske plads-oversigt og så også tilbudsportalen. Det betyder, at vi kan følge udviklingen på området, som vi faktisk ikke har kunnet før, og det betyder, at vi nu har registerdata, som giver os en viden om, hvor mange der er indskrevet, hvor mange der måtte blive afvist, og bare fordi man bliver afvist, betyder det ikke, at man ikke kommer på et kvindekrisecenter, for det kan man stadig væk godt, men det bliver måske så bare et andet kvindekrisecenter. Vi ved også meget om uddannelse og beskæftigelse og sundhed også fra nu af, så vi får en helt anden viden fremadrettet ved at kunne trække de data.

Så er det jo fuldstændig rigtigt, at der er en særlig hovedstadsudfordring. Det har jeg erklæret mig enig i, og det er også derfor, jeg siger, at vi stadig væk ikke er i mål endnu. Men jeg tror også, det er vigtigt at sige, at for nogle kan det altså også være rigtig godt at komme væk, at komme helt væk. Det er ikke det rigtige for alle, for der kan også være nogle med børn, som søger plads på et kvindekrisecenter, og for hvem det er rigtig vigtigt at være i nærområdet. Men for nogle kan det være rigtig vigtigt at komme et helt andet sted hen i landet, og det skal vi selvfølgelig have blik for, når vi løbende opretter pladser, som vi altså senest har gjort sidste år, hvor vi lavede et rigtig, rigtig godt løft her i hovedstadsområdet.

Kl. 13:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:26

Karina Adsbøl (DF):

Men jeg kunne godt tænke mig at høre, om ministeren mener, at der skal være flere pladser i hovedstadsområdet i forhold til kvindekrisecentrene, og om det er noget, ministeren arbejder videre med. Da vi havde debatten tidligere, sagde ministeren, at det var kommunernes ansvar. Det er vigtigt at følge op på den del, altså kommunernes ansvar, men selvfølgelig også i forhold til et ministeransvar. For har ministeren været i dialog med KL vedrørende det her? For jeg synes jo, det er bekymrende, hvis der er nogle, som er ude for ikke at få den rette hjælp på et kvindekrisecenter, fordi der simpelt hen ikke er

pladser nok. Ofte er der også andre involverede. Børn kan være involveret, og derfor er det jo vigtigt, at vi sikrer indsatsen.

Så er jeg helt med på det med statistikken, men det er jo også sådan, at Socialstyrelsens årsstatistik ikke, som jeg kan forstå det, fremadrettet vil være at finde. Der vil jeg også spørge ind til, om vi så kommer til at mangle det i forhold til vores viden. Jeg ved godt, at der er andre statistikker, men det er netop ikke i forhold til den del, som vi også tidligere har spurgt ind til.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:27

Børne- og socialministeren (Mai Mercado):

Jamen for at starte med det sidste først: Vi vil løbende blive klogere, for den statistik, som Danmarks Statistik laver, vil jo give os et rigtig godt overblik over, hvor mange der søger om plads på et kvindekrisecenter, og hvor mange der bliver afvist osv. Og så får vi den her uddybende undersøgelse en gang hvert andet år, som kan give os flere perspektiver og faktisk også nogle bredere perspektiver end det, vi har haft indtil nu. Så hvor vi altså tidligere har fået en række af de samme data flere forskellige steder fra, kommer vi faktisk til at få mere viden, når vi får de her undersøgelser, hvilket altså så vil være hvert andet år. Og så har vi Danmarks Statistik, som kommer en gang om året.

Jeg vil sige en ting omkring kommunerne: Ja, kommunerne har jo lige præcis en forsyningsforpligtelse, hvor det altså er deres ansvar at sikre, at der er tilstrækkeligt med pladser. Til syvende og sidst – jeg kan se, at tiden er ved at løbe ud – er det vigtigt, at der også er både pladser på kvindekrisecentrene, men også på de ambulante tilbud. Det er i en erkendelse af, at det er forskellige behov, man kommer med. Der kan være nogle kvinder, som har behov for at komme helt væk og simpelt hen være på et kvindekrisecenter i en kortere eller længere periode, og så kan der være nogle, som har behov for de ambulante tilbud, som jo i hvert fald sidste års puljeaftale går ind og virkelig styrker markant.

Kl. 13:28

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren for det sidste spørgsmål.

Kl. 13:28

Karina Adsbøl (DF):

Jeg er helt med på, at vi skal have en bred vifte af tilbud. Men ministeren svarede jo ikke på det spørgsmål, jeg stillede, altså om ministeren mener, at der er behov for flere pladser i hovedstadsområdet. Den del glemte ministeren måske, men det kan være, at ministeren her til sidst vil svare på det, altså om ministeren mener, at der er behov for flere.

Så er der spørgsmålet i forhold til det andet med, om vi ikke nu kommer til at mangle den statistik, som ikke længere vil indgå i den viden, vi får.

Kl. 13:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:29

Børne- og socialministeren (Mai Mercado):

Jeg må jo sige, at jeg synes, det er rigtig positivt, at vi faktisk kan se et markant fald i, hvor ofte kvindekrisecentrene må meddele, at der ikke er plads, og det er meget tydeligt i forhold til året før. Altså, vi snakker 48 pct., hvor man må meddele, at der ikke er en plads, og året før var det 61 pct. Så er der en særlig hovedstadsproblematik.

Jeg afviser ikke, at det kan være relevant at finde flere pladser, men jeg må også bare advare imod, at man sådan isolerer det til, at hvis folk kommer fra hovedstaden, kan de kun komme på et kvindekrise-center i hovedstaden. Jeg opfatter heller ikke, at Danner og de andre fantastiske organisationer, som står i spidsen for vores kvindekrise-centre, bl.a. her i hovedstadsområdet, har de briller på. Jeg opfatter egentlig, at de lige præcis har blikket for at kigge på hele landet og se på kvindernes individuelle behov, også i erkendelse af, at det kan være rigtig, rigtig forskelligt, hvad man har brug for, når man har været udsat for vold.

Kl. 13:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren for dagens indsats.

Vi går over til det næste spørgsmål, der er til energi-, forsynings- og klimaministeren. Spørgeren er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten – De Rød-Grønne.

Kl. 13:30

Spm. nr. S 360

5) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Søren Egge Rasmussen (EL):

Er det korrekt, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet den 30. oktober 2018 på forhånd blev orienteret om konklusionerne i Klimarådets seneste rapport, og at regeringen dermed kendte til rapportens kritiske indhold angående regeringens manglende klimainsats, inden regeringens ansættelsesudvalg den 13. november 2018 vedtog at udskifte Klimarådets formand, og har ministeren inden den 13. november 2018 fået oplysninger om indholdet i Klimarådets kritik af regeringens manglende klimainsats?

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Søren Egge Rasmussen vil læse sit spørgsmål op. Værsgo.

Kl. 13:30

Søren Egge Rasmussen (EL):

Er det korrekt, at Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet den 30. oktober 2018 på forhånd blev orienteret om konklusionerne i Klimarådets seneste rapport, og at regeringen dermed kendte til rapportens kritiske indhold angående regeringens manglende klimainsats, inden regeringens ansættelsesudvalg den 13. november 2018 vedtog at udskifte Klimarådets formand, og har ministeren inden den 13. november 2018 fået oplysninger om indholdet i Klimarådets kritik af regeringens manglende klimainsats?

Kl. 13:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:31

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):

Tak for det, og tak til hr. Søren Egge Rasmussen for spørgsmålet. Det fremgår af klimaloven, at der skal udpeges en formand hvert fjerde år. Ministeren kan, når en formand har siddet i 4 år, udpege en ny formand for 4 år eller genudpege den siddende formand én gang. Det er to helt sidestillede optioner.

Til trods for at loven, som oppositionen jo selv har lavet, er blevet fulgt til punkt og prikke, bliver der lavet alle mulige motivgranskninger om, hvorfor regeringen har valgt en given kandidat. En af de mere underholdende spekulationer går på en sammenhæng mellem den seneste statusrapport fra Klimarådet og valget af formand. Det kan jeg helt og aldeles afvise. Den sammenhæng har ikke eksisteret. Rapporten havde ingen indflydelse på, hvem vi har valgt som formand.

Det er korrekt, at der blev afholdt et møde den 30. oktober 2018 mellem ministeriets embedsmænd og Klimarådets sekretariat om de faglige analyser i den ufærdige rapport. Det er helt almindelig praksis, at der sker en faglig drøftelse i forbindelse med udarbejdelsen af Klimarådets rapporter som et bidrag til faglig kvalitetssikring af sekretariatets arbejde. Det kan jeg forstå også har været tilfældet her.

Det var ikke et møde eller en drøftelse, jeg blev orienteret om. Det er der ikke noget usædvanligt i, når det drejer sig om en faglig drøftelse af en rapport, der ikke er færdig. Jeg modtog først rapporten den 20. november, dvs. efter at beslutningen om udpegning af en ny formand var truffet. Så jeg må sige, at der for tiden foregår en stærk overdramatisering af udpegningen af en ny formand for Klimarådet, men der er jo som bekendt også snart folketingsvalg.

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:33

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det sidste er da i hvert fald korrekt, nemlig at vælgerne snart får mulighed for at ændre på sammensætningen i Folketingssalen. Vi har konstateret, at regeringen har flyttet Det Miljøøkonomiske Råd til Horsens, hvilket har svækket rådet, idet medarbejderne i høj grad ikke har ønsket at flytte fra København til Horsens. Så har vi så i den her sag kunnet se, at Venstre har ønsket at flytte Klimarådet til Vestjylland, hvilket heldigvis ikke er sket, men regeringen har så valgt at fyre Klimarådets formand.

Jeg synes, det er meget tydeligt, at vi med de voksende klimaproblemer har hårdt brug for gode råd og for løsninger på de her stigende klimaproblemer. Når vi oplever kraftige fald i den vedvarende energi, når vi oplever en teknologiudvikling, når vi oplever, at der kommer datacentre med et stort energiforbrug til Danmark, er der virkelig brug for, at der er nogle, der kan give os gode råd i en situation, som ikke bare er, som den var for 3 år siden. Det er i det lys, at vi tager de ting omkring Det Miljøøkonomiske Råds flytning og det, der sker i Klimarådet, meget alvorligt, for vi har sådan set som politikere brug for opdaterede gode råd og ikke bare for nogle, der er ryglappere.

Det er derfor, vi bliver dybt betænkelige, når vi oplever, at vi har et Klimaråd, som har haft en formand, som har udført sit hverv godt. Jeg har ikke lagt mærke til, at der fra Venstres side har været en god, saglig kritik af, at Klimarådets formand ikke løste opgaven godt. Derfor er det jo noget mærkeligt at opleve, at han blev fyret.

I ministerens svar kom det meget præcist frem, at ministeren ikke blev orienteret før den 20. november. Jeg synes godt nok, det er mærkeligt, at man har et ministerium, som får oplysninger den 30. oktober af regeringens rådgivere, og som så ikke videregiver de nye oplysninger til ministeren. Jeg synes, det er dybt bekymrende, hvis det er sådan, at ministeren ikke får oplysninger om vigtige rapporter, som bliver forelagt ministeriet. Kan ministeren ikke se, at det er temmelig underligt, at ministeren ikke bliver orienteret om det, når regeringens egne rådgivere kommer med råd – godt nok i rapporter, der ikke er endeligt færdige?

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:35

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):

Nej, det synes jeg faktisk ikke er mærkeligt. Det, der var afgørende her, var, at det jo ikke var en færdig rapport, der blev drøftet på mødet sidst i oktober. Det var jo en rapport, som var på vej. Og i den proces er det jo helt afgørende – sådan har det også været med tidli-

gere rapporter fra Klimarådet – at departementet løbende har drøftelser med Klimarådet og med de mennesker, som sidder med arbejdet med at udfærdige de her rapporter, således at man sikrer sig, at det faktuelle og kvaliteten er helt i top i den endelige rapport, der kommer. Jeg synes, det er helt naturligt, at jeg først får kendskab til rapporten, når den er endelig og er kvalitetssikret, og når der er givet grønt lys for kvaliteten af Klimarådet.

Kl. 13:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:36

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes, at det ville være helt naturligt, hvis det var sådan, at rådgivning fra Klimarådet kom til ministeren, altså at ministeren var ordentligt klædt på til de processer, der kører, og ikke bare sådan fik oplysningerne i sidste øjeblik. Så jeg undrer mig meget over, at vigtige oplysninger fra Klimarådet om en godt nok foreløbig rapport, men jo med et indhold, som er stærkt regeringskritisk – og hvor det jo ville være helt naturligt, at en minister fik at vide, at nu kommer der snart rapport, der nok vil være ret kritisk over for regeringens førte politik – ikke er kommet til ministeren.

Kl. 13:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:36

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
For mig er det helt afgørende, at kvaliteten af den rapport, der kommer, er så god som overhovedet muligt. Og jeg synes også, at det er helt naturligt, at embedsmændene i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har en drøftelse med de embedsmænd, som arbejder med den her rapport i Klimarådet, for at sikre, at kvaliteten er i orden. Der er jo ikke noget formål for mig i at modtage delkonklusioner og halvfærdige rapporter. For mig er det helt afgørende, at vi får en rapport, som er i top med hensyn til kvaliteten og indholdet, således at den er så stærkt fagligt funderet som overhovedet muligt.

Sådan har det været denne gang, og sådan er jeg også blevet oplyst om, at der løbende hen over året – også i forbindelse med udarbejdelsen af rapporter – naturligvis har været og er drøftelser mellem embedsmændene både i Klimarådet og i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet.

Kl. 13:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren sidste spørgsmål.

Kl. 13:37

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det er da rart at høre, at ministeren anerkender, at Klimarådets rapport er grundig og solid. Men det undrer mig stadig væk, at man i et ministerium ikke har en praksis, sådan at man, når der er væsentlige rapporter fra regeringens egne rådgivere på vej til Folketinget, bliver orienteret om, at nu kommer der en kritisk rapport lige om et øjeblik. Men det er da rart at høre, at ministeren betragter denne rapport som værende af en god kvalitet i sin kritik.

Kl. 13:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:38

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
I forhold til kvalitetsarbejdet i Klimarådet synes jeg, at Klimarådet har gjort et godt stykke arbejde, som er fagligt i orden – slet ingen tvivl om det. Men det er også vigtigt for mig, at de rapporter, der kommer, er kvalitetssikrede, og at man har fået luget ud i eventuelle misforståelser osv., altså at man sikrer sig, at det arbejde er i orden. Det synes jeg faktisk er ganske naturligt. Og derfor er jeg jo glad for at have fået oplyst, at der faktisk er et rigtig godt samarbejde mellem ansatte i Klimarådet og ansatte i ministeriet om at sikre kvaliteten, og at eventuelle spørgsmål af faglig karakter bliver ryddet af vejen, inden Klimarådet kommer med sin endelige rapport.

For mig som minister ville det være helt forkert at forholde mig til en rapport, som ikke er færdig, og som på en række områder står ufærdig. For mig er det afgørende, at det, jeg forholder mig til, er den endelige rapport fra Klimarådet.

Kl. 13:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Tak for det.

Vi går over til spørgsmål 6, som også er til energi-, forsynings- og klimaministeren. Spørgeren er ligeledes hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 13:39

Spm. nr. S 361

6) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Søren Egge Rasmussen (EL):

Mener ministeren stadig, at det er »volapyk at påstå, at regeringen reducerer tempoet i den grønne omstilling«, som skrevet i ministerens pressemeddelelse den 27. november 2018?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo.

Kl. 13:39

Søren Egge Rasmussen (EL):

Mener ministeren stadig, at det er »volapyk at påstå, at regeringen reducerer tempoet i den grønne omstilling«, som skrevet i ministerens pressemeddelelse den 27. november 2018?

Kl. 13:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:39

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
Tak til Søren Egge Rasmussen for spørgsmålet. Jeg mener fortsat, det er helt forkert at påstå, at regeringen sænker tempoet i den grønne omstilling – tværtimod. Energiaftalen betyder, at drivhusgasudledningerne i 2030 forventes at være 10-11 mio. t mindre end uden en aftale. Til sammenligning forventede man af energiaftalen fra 2012 en samlet klimateffekt på ca. 11 mio. t CO₂ i 2020. Herudover har regeringen lavet et klimaudspil, der kan skære 32 mio. t af det nationale reduktionsbehov på 32-37 mio. t i perioden 2021-2030. Så set i forhold til den forventede udvikling er effekten af energiaftalen og klimaudspillet fra 2018 større end effekterne af energiaftalen fra 2012. Det er at sætte tempoet op og ikke ned.

Så skal vi huske, at de lavthængende frugter er væk i energisektoren. Vi står nu over for en svær omstilling af transport- og landbrugssektoren. Her er de gode klimaløsninger endnu dyrere eller ikke færdigudviklet. Derfor kan vi se, at reduktionskurven frem mod 2030 falder langsommere end hidtil, men regeringen tager alligevel udfordringen op på en måde, som ingen anden regering tidligere har

gjort. Regeringen har i sit klimaudspil bl.a. fokus på transportsektoren – en sektor, hvor udledningerne indtil nu er gået én vej, og det er opad. Regeringens målsætning om stop for salg af nye benzin- og dieselmotorer fra 2030 vender denne udvikling. Allerede frem mod 2030 reduceres udledningerne fra personbiler, og på sigt vil de forsvinde helt. Heller ikke her sænker regeringen altså tempoet.

Til slut vil jeg minde om, at regeringens klimaindsats ikke slutter i dag. Derfor giver det heller ikke mening at sammenligne udviklingen frem mod 2020 med perioden frem mod 2030. Vi har lagt faste stock takes ind for klimaindsatsen frem mod 2030, og vi vil sætte yderligere midler af til klimaindsatsen – vi vil altså holde et højt tempo fremover.

Kl. 13:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:41

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu fik vi at vide lige for lidt siden, at det var vigtigt, at det, som Klimarådet kommer med, var kvalitetssikret. Jeg kunne ikke rigtig høre i ministerens svar her, at ministeren tog afstand fra at bruge ordet volapyk i forhold til Klimarådets kritik af regeringens reducerede tempo i den grønne omstilling. Man må altså konstatere, også ud fra de grafer, som Klimarådet er kommet frem med, at tempoet for CO₂-reduktioner kun er en fjerdedel frem mod 2030, i forhold til hvad de var frem mod 2020. Den konstatering synes jeg er meget væsentlig.

Vi kan se her i ministerens pressemeddelelse, at overskriften er: Lad os få klimadebatten tilbage på rette spor. Altså, jeg synes jo, at det er klimaindsatsen, at det er klimapolitikken, som vi skal have tilbage på rette spor. Og der må man bare konstatere, at det varmluft-udspil omkring klima, som regeringen er kommet med som et valg-oplæg, hvor man ikke ønsker at forhandle hele pakken, men hvor man er startet med forhandlinger omkring elbilden, er så uambitiøst, at det er pinligt for regeringen, synes jeg. Man kan slet ikke leve op til det, som statsministeren luftede i sin åbningstale her i Folketinget om, at der sådan ville være kommet 1 million elbiler i 2030. Og så kommer man til nogle forhandlinger, hvor der måske kan sikres 1.000 elbiler.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig som et opfølgende spørgsmål at spørge: Når regeringen ligesom modtager en rapport fra Klimarådet og så bruger et ordvalg, som at det er volapyk at påstå, at regeringen reducerer tempoet i den grønne omstilling, og at den kritik, hvor man fra Klimarådets side gør opmærksom på, at det altså nu godt nok går langsommere, på trods af at vi sådan set har brug for at øge vores omstilling med øgede CO₂-reduktioner, kan ministeren så ikke se, at han italesætter nogle konflikter, som der slet ikke brug for, men at der i stedet er brug for at finde løsninger i fællesskab?

Kl. 13:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:43

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
Tak for spørgsmålet. Jeg er meget, meget enig i, at der er behov for at finde løsninger i fællesskab. Det er også derfor, vi har en bred energiaftale, hvor også Enhedslisten er aftalepartner. Men der, hvor jeg bruger ordet volapyk, er i forhold til Klimarådets konklusioner om, at regeringen sænker tempoet i den grønne omstilling. Det mener jeg er lodret forkert. Når man ser på energiaftalen, som også Enhedslisten er en del af, så ligger reduktionen jo på cirka på 11 mio. t frem mod 2030. Ser man på energiaftalen fra 2012, så er der reduktioner der på cirka samme niveau, nemlig mellem 10 og 11 mio. t.

Dertil kommer så oven i, at regeringen er kommet med et klimaudspil, som yderligere lægger op til reduktioner på mellem 27 og 32 mio. t frem mod 2030. Samtidig kommer hertil også, at vi gør det her, 2 år før vi går i gang med den periode, altså fra 2020 til 2030, dvs. vi er rigtig god tid, og dertil er det også min forventning – det arbejder jeg kraftigt på, og det gør regeringen også – at der selvfølgelig også løbende frem mod 2030 kommer yderligere tiltag. Det ligger som en del af regeringens klimaudspil, at både i 2022, i 2024 og 2026 og 2027 skal reduktionen vurderes med hensyn til behov for yderligere tiltag.

Kl. 13:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:45

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jo, men kigger man på Klimarådets rapport og den lille stiplede linje, der angiver, hvad det er for en lille forbedring, som regeringens klimaudspil vil medføre, så er det jo en alvorlig kritik, der kommer fra Klimarådet, altså af, at det langtfra er tilstrækkeligt. Det er jo korrekt, at i den energiaftale, vi har indgået, kom der heldigvis via forhandlinger tre havvindmølleparker i stedet for en, som var regeringens udspil.

Så det medfører sådan set, at vi får godt 10 mio. t CO₂-reduktioner i 2030 – og det er et plus, men vi mangler at finde reduktioner i landbrug og i transport, og det er jo dér, regeringen svigter og ikke kommer med et klimaudspil, som kan løse de udfordringer.

Kl. 13:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:45

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):

I forhold til transport er der jo en klar plan om, en vision for udfasningen af nye benzin- og dieselmotorer i 2030. Jeg synes jo, det er et meget, meget markant aftryk, der dér er sat. Så er det rigtigt, at der da er masser af udfordringer, og det er der også i forhold til landbruget. Det er jo derfor, vi afsætter 90 mio. kr. til forskning i at finde ud af, hvordan vi kan løse den opgave, der ligger på til landbrugsområdet, hvor der jo er store udfordringer med udledning af CO₂ – den opfattelse deler jeg sådan set – men hvor vi i allerhøjeste grad mangler nogle svar på, hvilke løsninger der skal til, hvis det ikke bare handler om at flytte landbrugsproduktion ud af Danmark. Og det ønsker regeringen ikke.

Kl. 13:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren for sit sidste spørgsmål.

Kl. 13:46

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen på landbrugssiden er der da masser af ting at gøre. Man kunne også lytte til Klimarådet, som jo tidligere har foreslået, at vi skulle have en væsentlig del af energiafgrøder i form af pil og poppel på en del af vores landbrugsarealer. Det gode råd blev overhovedet ikke modtaget, det blev overhovedet ikke diskuteret, det kom ikke til nogen seriøs debat.

Kan ministeren ikke se, at det er et problem, at vi har et Klimaråd, som faktisk forholder sig seriøst og konkret til problemstillinger og kommer med løsninger, som der så ikke kommer en ordentlig politisk drøftelse af?

Kl. 13:47

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:47

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
Det kommer der søreme også. Men altså, jeg synes jo, det er afgørende, at vi finder den rigtige måde at gøre det på. Og det er regeringens opfattelse og min klare opfattelse, at vi i dag ikke har de midler og metoder, der skal til for at tage hånd om den opgave, der ligger, i forhold til at reducere udledningerne fra landbrugs- og fødevarerområdet, uden at det betyder, at vi kommer til at flytte fødevarerproduktion ud af Danmark.

Derfor er det afgørende for os og for regeringen, at vi får det her analyseret og får brugt nogle penge på at forske og udvikle, herunder også at lave partnerskaber med landbruget om at finde de rigtige løsninger.

Kl. 13:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til ministeren og tak til hr. Søren Egge Rasmussen for dagens indsats.

Vi går videre til spørgsmål 7. Det er også til energi-, forsynings- og klimaministeren, og spørgeren er hr. Jens Joel.

Kl. 13:47

Spm. nr. S 363

7) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Jens Joel (S):

Hvordan skal man forstå ministerens udsagn om, at »Den beslutning (om at udpege en ny formand for Klimarådet, red.) var taget, inden vi fik Klimarådets seneste rapport, og beslutningen var tilgået Peter Birch Sørensen, inden han fremlagde Klimarådets seneste rapport. Der er således heller ikke hold i de gentagne beskyldninger om, at Birch Sørensen skulle være politisk fyret på baggrund af denne rapport«, når det senere via aktindsigt har vist sig, at hovedindholdet af rapporten var kendt, inden regeringen traf beslutning om at udskifte formanden for Klimarådet?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til ministerens debatindlæg i Politiken: »Jeg havde to kontroverser med Klimarådets formand«.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren opfordres til at læse spørgsmålet op. Værsgø.

Kl. 13:47

Jens Joel (S):

Tak for det. Spørgsmålet lyder: Hvordan skal man forstå ministerens udsagn om, at »Den beslutning om at udpege en ny formand for Klimarådet var taget, inden vi fik Klimarådets seneste rapport, og beslutningen var tilgået Peter Birch Sørensen, inden han fremlagde Klimarådets seneste rapport. Der er således heller ikke hold i de gentagne beskyldninger om, at Birch Sørensen skulle være politisk fyret på baggrund af denne rapport«, når det senere via aktindsigt har vist sig, at hovedindholdet af rapporten var kendt, inden regeringen traf beslutning om at udskifte formanden for Klimarådet?

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
Tak til Jens Joel for spørgsmålet. Lad mig starte med at slå fast, at regeringen ikke har fyret nogen. Formandens periode udløb den 1. december 2018. Min rolle var derfor at udpege Klimarådets formand for den næste 4-årsperiode, præcis som klimaloven foreskriver. Spørgerens parti har selv været med til at udforme og vedtage loven, en lov, hvoraf det fremgår, at når en formand har siddet i 4 år, skal ministeren udpege en ny formand for 4 år eller genudpege den siddende formand én gang. Det er to sidestillede optioner. Nu mener oppositionen altså, at den ene option alligevel ikke er en option. Det kan selvfølgelig være politisk og ikke polemisk belejligt, men det er noget hurtigt at løbe fra sit eget lovgrundlag.

Jeg kan også fuldstændig afvise de spekulationer, der har været om, at der skulle være en sammenhæng mellem rådets seneste rapport og regeringens valg af formand. Det er korrekt, at der blev afholdt et møde den 30. oktober 2018 mellem ministeriets embedsmænd og Klimarådets sekretariat om de faglige analyser i den uafgjorte rapport. Det er almindelig praksis, at der sker en faglig drøftelse i forbindelse med udarbejdelsen af Klimarådets rapporter som et bidrag til den faglige kvalitetssikring af sekretariatets arbejde. Det kan jeg forstå også har været tilfældet her. Det var ikke et møde eller en drøftelse, jeg blev orienteret om, og det er der heller ikke noget usædvanligt i, når det drejer sig om en faglig drøftelse af en rapport, der ikke er færdig.

Så jeg må sige, at for tiden foregår der jo stærk overdramatisering af udpegningen af en ny formand for Klimarådet, men som jeg sagde lige før: Vi nærmer os jo også et folketingsvalg.

Kl. 13:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 13:50

Jens Joel (S):

Tak for det. Den her klimadiskussion, vi har, er en rimelig alvorlig sag indholdsmæssigt, og derfor er vi selvfølgelig også interesserede i at komme til bunds i, hvad det er, der er baggrunden for regeringens beslutninger. Men lad mig stille et helt konkret spørgsmål, for nu siger ministeren, at han ikke var orienteret om den drøftelse, der har været. Og nu spørger jeg direkte, for det er ellers det, man må forstå ud fra klimaministerens indlæg i Politiken: Var regeringens ministre ikke vidende om den hovedkonklusion fra Klimarådets rapport, da man traf beslutningen om at udskifte formanden?

Kl. 13:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 13:50

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):

Jeg kan i hvert fald sige, at jeg ikke var bekendt med indholdet af Klimarådets rapport. Den drøftelse, der var, mellem embedsmænd i mit ministerium og embedsmænd fra Klimarådet var, som jeg sagde under den forrige spørgers spørgsmål, et spørgsmål om at kvalitets-sikre rapporten. Det er sådan, at når Klimarådet er kommet med deres rapporter, har vi afventet den endelige rapport og ikke forholdt os til eventuelle delkonklusioner og dele af Klimarådets rapporter.

Kl. 13:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Jens Joel (S):

Jeg spørger ikke til delkonklusioner. Jeg spørger: Var regeringens ministre ikke vidende om den hovedkonklusion, at Klimarådet ville sige, at man sænkede tempoet i den grønne omstilling? Var regeringens ministre ikke vidende om det, da man traf beslutningen om at udskifte formanden?

Kl. 13:51

pct. i 2020«, når der på det pågældende tidspunkt faktisk var et flertal i Folketinget bag netop dette mål?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til ministerens debatindlæg i Politiken: »Jeg havde to kontroverser med Klimarådets formand«.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo.

Kl. 13:53

Kl. 13:51

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
Jeg vil sige, at jeg ikke havde kendskab til Klimarådets rapport og indholdet af rapporten. Jeg vidste, at der ville komme en rapport, det havde jeg en klar forventning om, men indholdet af den har jeg helt bevidst valgt at vente med at forholde mig til, indtil der ligger en færdig rapport.

Kl. 13:52

Jens Joel (S):

Hvorfor blandede ministeren sig i 2015 i Klimarådets planer om at vurdere opfyldelsen af 40-procents-CO₂-reduktionsmålet, og hvordan skal man forstå ministerens udsagn om, at »På det pågældende tidspunkt havde Danmark ikke en national klimamålsætning på 40 pct. i 2020«, når der på det pågældende tidspunkt faktisk var et flertal i Folketinget bag netop dette mål?

Kl. 13:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:53

Jens Joel (S):

Ministeren har selv beskrevet i det her læserbrev, at der tidligere har været en konflikt med Klimarådets formand. Kan ministeren afvise, at de kontroverser, der har været med Klimarådets formand har noget som helst med regeringsbeslutninger at gøre? Og kan ministeren så endnu en gang understrege for mig – for ministeren bliver ved med at sige, at han ikke vidste, hvad der stod i Klimarådets rapport – at der ikke var ministre i regeringen, som var klar over den hovedkonklusion fra Klimarådets rapport?

Kl. 13:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:52

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
Tak til Jens Joel. Jeg kan jo kun udtale mig på egne vegne, og jeg kan bare sige, at jeg ikke havde kendskab til indholdet af rapporten, før den blev offentliggjort. Sådan er det, og sådan skal det også være. Det er den måde, der arbejdes på. Klimarådet er uafhængigt, og derfor er det også oplagt, at det skal være sådan, at vi afventer den endelige rapport; vi begynder ikke at komme med eventuelle delkonklusioner, inden der ligger en færdig rapport.

Kl. 13:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Tak for det.

Vi går over til spørgsmål nr. 8 til energi-, forsynings- og klimaministeren, og spørgeren er ligeledes igen hr. Jens Joel, Socialdemokratiet.

Kl. 13:53

Spm. nr. S 364

8) Til energi-, forsynings- og klimaministeren af:

Jens Joel (S):

Hvorfor blandede ministeren sig i 2015 i Klimarådets planer om at vurdere opfyldelsen af 40-procents-CO₂-reduktionsmålet, og hvordan skal man forstå ministerens udsagn om, at »På det pågældende tidspunkt havde Danmark ikke en national klimamålsætning på 40

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt):
Tak til hr. Jens Joel for spørgsmålet. Som det vil være spørgeren bekendt, står der i klimaloven, at Klimarådet skal, og nu citerer jeg:

»Vurdere status for Danmarks opfyldelse af nationale klimamålsætninger og internationale klimaforpligtelser.« Efter valget i 2015 havde partierne bag aftalen om en national klimamålsætning på 40 pct. i 2020 ikke længere flertal i Folketinget. Derfor var aftalen ikke længere gældende. Partierne, der bakkede op om 40-procentsmålsætningen fremsatte jo faktisk et beslutningsforslag, som ikke blev vedtaget. Så jeg må bare konstatere, at Danmark ikke havde en national klimamålsætning på 40 pct. Jeg kritiserede på et møde i 2015, at Klimarådet havde valgt at fokusere på 40-procentsmålet og regne på omkostningerne ved at nå det mål, som altså var en tidligere regerings mål, og som ikke længere var gældende. Det synes jeg ikke var en særlig relevant rådgivning.

Der skal være plads til at mene, men jeg kan forsikre spørgeren om, at der på intet tidspunkt er udøvet politisk pres eller blevet opfordret til ikke at kritisere regeringens politik. Det bliver jo også lidt meningsløst, hvis der ikke må være en dialog og også gerne uenigheder mellem rådgiverne og dem, der rådgives. Klimarådet er og bliver uafhængigt, Klimarådet vælger selv sine anbefalinger og skal sige, hvad Klimarådet mener. De vinkler, der har været i pressen, om politisk pres på rådet fra regeringen, er ganske enkelt ikke korrekte; det er pure opspind.

Kl. 13:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:55

Jens Joel (S):

Tak for det. Som et af svarene på mit sidste spørgsmål sagde ministeren, at han ikke fik den seneste rapport, før den var endelig, og at sådan skal det også være. Så kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren, hvordan det harmonerer med, at ministeren her jo selv har fortalt, at man, inden der var en endelig rapport, prøvede at påvirke den. Er det så, fordi ministeren har ændret praksis, og at det først var sidste år, man begyndte på ikke at ville se rapporterne, før de var endelige, eller hvad er baggrunden for, at man i 2015 prøvede at påvir-

ke noget, man i 2018 påstår man hverken havde set eller havde ønsket at se, før det var endeligt? Det er det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål går på, om ministeren kan bekræfte, at der var et flertal, som støttede op om 40-procentsmålsætningen også efter valget? Det er rigtigt, at regeringen ikke længere havde den målsætning, men der var stadig væk et flertal, hvis man antager, at Alternativet ville støtte op om en klimamålsætning, hvad man jo *må* antage. Så siger ministeren, at beslutningsforslaget ikke var blevet vedtaget. På det her tidspunkt var det jo faktisk ikke afklaret endnu, og derfor må man betragte det som en gældende beslutning, i og med at der ikke var et flertal i Folketinget, som havde ændret den beslutning, og at det stadig væk var den nuværende opposition og Det Konservative Folkeparti, som støttede 40-procentsmålet. Så hvordan kan ministeren hævde, at der ikke var et nationalt mål på det her tidspunkt?

Kl. 13:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:57

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt): For det første har jeg ikke prøvet at ændre på nogen rapporter, på intet tidspunkt. Det har været helt afgørende for regeringen og mig, at Klimarådet frit kunne arbejde. Men det betyder jo ikke, at man ikke kan have en dialog, og det havde vi jo på det møde tilbage i 2015, hvor jeg sagde til Klimarådet, at jeg syntes, det måske var mere oplagt, at man forholdt sig til den nuværende regerings politik frem for til den forrige regerings klimapolitik. Det synspunkt synes jeg faktisk er helt rimeligt, altså at jeg som klimaminister har mulighed for – og det er også derfor, vi løbende har de her møder med Klimarådet – at drøfte indholdet i rapporterne og i det hele taget drøfte det indhold, der er. Det synes jeg er helt naturligt. Det betyder jo ikke, at jeg vil blande mig i, hvad Klimarådet arbejder med. Det står selvfølgelig Klimarådet frit for.

Så er der for det andet spørgsmålet om det med et flertal, og hvad målsætningen var. Det er jo således, at det flertal af partier, der stod bag klimaloven, ikke var der efter folketingsvalget, da partierne bag aftalen ikke længere havde et flertal i Folketinget. Det er det, jeg forholder mig til. Og så er det også således, at der efterfølgende har været fremsat et beslutningsforslag her i Folketingssalen om 40 pct., som aldrig kom til afstemning.

Kl. 13:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 13:58

Jens Joel (S):

Jeg synes alligevel, det er friskt, at ministerens begrundelse for, at der ikke længere var et nationalt mål, baserer sig på, at ministeren tillader sig at antage, at Alternativet, som ikke var valgt i Folketinget, da vi stemte loven igennem, ikke ville have støttet op om den. Altså, man skal i hvert fald lade være med at lytte til, hvad de siger i pressen. Ministeren må så sige helt ærligt, at det er sådan, det er.

Så vil jeg spørge igen, for jeg fik ikke rigtig et svar: Hvorfor er det, at ministeren i forhold til 2018-rapporten siger, at ministeren ikke ønskede at se konklusionerne, før de var endelige? Hvordan forklarer ministeren så, at man i 2015 tager det, ministeren i dag kalder en diskussion – men som ministeren i sit eget læserbrev har kaldt en kontrovers – med Klimarådets formand om, hvad der skulle behandles i rapporten? Har man ændret praksis? Har ministeren ændret praksis, sådan at man i 2015 diskuterede det her med Klimarådet, inden rapporten var endelig, og i 2018 holdt sig helt ude af det, indtil den var endelig?

Kl. 13:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 13:59

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt): For mig er der ikke nogen forskel på de to ting. I 2015 er der en drøftelse, hvor vi sidder og diskuterer tingene – nu synes jeg i øvrigt, at det der med at kalde det en kontrovers måske i virkeligheden er en overdrivelse, det var en almindelig drøftelse – nemlig: Hvad er det, Klimarådet skal arbejde med? Hvad er det, man skal forholde sig til? Og der fremgår det jo tydeligt af klimaloven, hvad det er, Klimarådet skal forholde sig til. Det er de nationale og de internationale klimaforpligtigelser. Og der syntes jeg det var naturligt at gøre Klimarådet opmærksom på, at jeg syntes, det var naturligt, at man forholdt sig til den siddende og nuværende regerings klimapolitik.

Så kan jeg sige i forhold til den anden del af spørgsmålet, om der fortsat var et flertal i Folketinget: Jamen jeg kan bare konstatere, at det flertal, der stod bag klimaloven, ikke var der længere, og jeg konstaterer, at det ikke lykkedes at komme igennem med et beslutningsforslag her i Folketingssalen om en 40-procentsmålsætning i 2020.

Kl. 14:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren for sidste spørgsmål.

Kl. 14:00

Jens Joel (S):

Altså, nu er det faktisk ikke mig, men ministeren selv, der i sit eget læserbrev – så det er jo ikke engang en journalistisk vinkling – skriver: »Jeg er helt enig med Birch Sørensen i, at vi havde en kontrovers ....« . Så det er jo ministeren, der selv skriver, at det her var en kontrovers.

Så er jeg nødt til sige til det, ministeren står og siger i dag, at den dialog, man havde med Klimarådet i 2015, inden rapporten var færdig, er en dialog, som ingen af regeringens ministre har haft med Klimarådet i de efterfølgende år.

Kl. 14:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 14:01

Energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt): Jamen vi har da løbende været i dialog med Klimarådet. Men det, jeg blev spurgt konkret ind til lige før, var det helt aktuelle, nemlig den drøftelse, der var mellem embedsmændene i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet og Klimarådet sidst i oktober, og om jeg var bekendt med indholdet af den, og det var jeg ikke bekendt med. Men det betyder da ikke, at jeg ikke løbende, hen ad vejen – jeg tror, det har været et par gange om året – har haft et møde med Klimarådets formand og sekretariatschef og drøftet aktuelle forhold og de anbefalinger, som er kommet fra Klimarådet. Jeg tror, det har været normal praksis, at vi efter hver eneste rapport, der er kommet fra Klimarådet, har sat os ned og i fællesskab drøftet de konklusioner, der var, og det videre arbejde i Klimarådet.

Kl. 14:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Jens Joel, og tak til energi-, forsynings- og klimaministeren for dagens indsats.

Vi går over til spørgsmål 9, og det er det sidste spørgsmål i dag. Det er til sundhedsministeren, og spørgeren er fru Liselott Blixt fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:02

Kl. 14:04

Spm. nr. S 353

9) Til sundhedsministeren af:

Liselott Blixt (DF) (medspørger: **Flemming Møller Mortensen (S)**):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at regionerne har udskudt udarbejdelsen af kliniske retningslinjer for udlevering af FreeStyle Libre-sensorer til diabetespatienter, når dette allerede blev vedtaget i forbindelse med Diabetesbehandlingsplan 2017?

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 14:02

Liselott Blixt (DF):

Tak. Mener ministeren, at det er rimeligt, at regionerne har udskudt udarbejdelsen af kliniske retningslinjer for udlevering af FreeStyle Libre-sensorer til diabetespatienter, når dette allerede blev vedtaget i forbindelse med Diabetesbehandlingsplan 2017?

Kl. 14:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 14:02

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Tak for spørgsmålet. Jeg er rigtig glad for den diabetesbehandlingsplan, vi sammen har aftalt, og som vi også er i fuld gang med at rulle ud. Og et af de problemer, som det var vigtigt at få løst, var, at der var børn og unge, som havde problemer med at få tildelt en glukosemåler. Det løste vi i diabetesbehandlingsplanen med en aftale med Danske Regioner om, at regionerne fremadrettet udleverer glukosemålere til børn og unge til og med 18 år, som starter i behandling for type 1-diabetes, medmindre der i de konkrete tilfælde er særlige forhold, der taler imod. Der blev afsat 15 mio. kr. til at løbe initiativet i gang, og regionerne har efterfølgende påtaget sig udgifterne til at fortsætte behandlingen med glukosemålere, også efter at de unge er blevet 19 år.

Så er det rigtigt, at der i diabetesbehandlingsplanen også er nævnt Danske Regioners arbejde med at udarbejde retningslinjer på området, men det er et initiativ, som Danske Regioner selv har igangsat, og ikke noget, vi som sådan har aftalt som en del af diabetesbehandlingsplanen i 2017.

Det er i dag i høj grad op til regionerne at vurdere, på hvilke områder de udarbejder fælles retningslinjer, som man kan støtte sig til i de konkrete forløb, og derfor vil jeg også gerne slå fast, at det ikke ændrer noget ved den udrulning, der ligger for børn og unge, at regionerne nu er blevet forsinket i det arbejde, de har iværksat i forhold til ældre.

Det ændrer heller ikke på, at det at udlevere en glukosemåler også til voksne med diabetes altid skal bero på en individuel lægefaglig beslutning. Og det må der heller ikke kunne sættes spørgsmålstejn ved, selv om regionerne er blevet forsinket i deres arbejde i Det Nationale Diabetesnetværk om at understøtte lægens faglige vurdering i den konkrete situation. Som det også fremgår af mit svar fra november måned på spørgsmål nr. 1468, er det jo tilfældet, at der skal ligge en lægelig vurdering.

Når det så er sagt, kan jeg ligesom spørgeren konstatere, at regionerne oplever en forsinkelse på området. Det synes jeg er rigtig ærgerligt, fordi det er et område, som betyder rigtig meget for rigtig mange mennesker. Derfor kan det også godt undre mig, at det ikke er gået hurtigere, og at man ikke har haft evnen til at samarbejde bedre om at lave fælles retningslinjer.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:04

Liselott Blixt (DF):

Vi lavede den her diabetesplan sammen, og det er korrekt, at vi fik sat de under 18-årige ind i planen. Det var netop, fordi man diskuterede, hvem der skulle have den, og nogle regioner gjorde det, andre gjorde ikke. Så skulle man jo tro, at regionerne så kunne lave de retningslinjer, der lå for dem, der er over 18 år, fordi vi ved – og det var det, vi diskuterede i forbindelse med handlingsplanen – at det koster rigtig meget, hvis ikke vi giver de rigtige midler til at holde blodsukkeret i niveau. Vi ved, at det koster 3,2 mia. kr. om året bare i sundhedsudgifter, tabt arbejdsfortjeneste osv. at gøre det.

Man lovede, at de her retningslinjer ville blive lavet sidste år, og så ser vi bare, at det bliver skubbet igen. Det var altså i 2017, vi diskuterede de her ting, i 2018 skulle de ligge der – og nu er vi i 2019. Det undrer mig og Dansk Folkeparti.

Kl. 14:05

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Jamen jeg deler sådan set både frustrationen og også forundringen fra ordførerens side over, at Danske Regioner ikke har prioriteret og fået løftet området, og at man er blevet forsinket i arbejdet, fordi det går ud over patienterne.

Det var jo sådan, da vi diskuterede diabetesbehandlingsplanen, at vi skulle vi prioritere, hvordan vi også fra centralt hold løfter indsatsen på diabetesområdet i Danmark for at gøre en god behandling endnu bedre. Så må jeg jo sige, at det havde undret mig længe, at regionerne ikke for længst havde løst de problemer, der var i forhold til at sikre børn og unge en god behandling, så de fik det behandlingsredskab, som en glucosesensor jo er, og som kan gøre, at børn kan få lov til at være mere børn og have mindre fokus på at skulle stikke sig i fingeren og måle deres blodsukker. Derfor var det en rigtig vigtig prioritering, at vi i fællesskab fik løst den del.

Men for de voksne kan det jo være en lige så stor udfordring i dagligdagen, at man ikke har en censor, der løbende måler det, og derfor ærgrer det mig rigtig meget, at Danske Regioner ikke har kunnet samarbejde hurtigere om at få det her arbejde iværksat, sådan at man har kunnet sikre fælles retningslinjer landet over for diabetesbehandlingen til voksne.

Kl. 14:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:06

Liselott Blixt (DF):

Vi ved jo, at diabeteslægerne allerede har lavet nogle retningslinjer, som bliver lagt ud, specielt når vi taler om type 1-diabetes, altså dem, der er født med sukkersyge, eller som vi siger: diabetes. Det er netop den gruppe patienter, som vil have gavn af det. Og det er jo også den gruppe patienter, som vi ser har nogle udfordringer med senkomplikationer osv.

Så vil man prøve at se på de retningslinjer, der i forvejen ligger, og prøve at presse lidt på, så regionerne kommer ud med dem? For nu lyder det, at bare de kommer i 2019 – og det kan jo lige så godt være om 9 måneder.

Kl. 14:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 14:07

Jeg beklager over for de ankomne tilhørere, at vi desværre ikke har mere på programmet i dag.

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at regionerne er blevet forsinket, men hele det her arbejde understreger for mig sådan set også bare behovet for en sundhedsreform, hvor vi også sikrer en større ensartethed landet over. For der er lidt en tendens til, at man har siddet og lavet retningslinjer fem forskellige steder i landet, i stedet for at man har lavet det fælles.

Derfor hilste vi jo også velkommen som en del af diabetesplanen, at regionerne påtog sig arbejdet med at lave fælles retningslinjer, og desto mere ærgrer det mig så, at de er blevet forsinket. For det her betyder faktisk noget for patienterne, men det betyder også noget for vores medarbejdere ude på vores endokrinologiske afdelinger, i forhold til hvad det er for et fagligt værktøj, de har at arbejde med. Og der er det da godt, at de selv i det faglige selskab har nogle stærke retningslinjer. Men det ville da være rart, hvis Danske Regioner også havde løftet opgaven i tide inden for 2018, hvilket var deres udgangspunkt i forhold til at sikre fælles regionale retningslinjer også.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Nu skal jeg lige spørge spørgeren, om hun er enig i, at den anmeldte medspørger ikke er til stede og dermed ikke kan stille sit spørgsmål.

Kl. 14:08

Liselott Blixt (DF):

Det er korrekt. Jeg tror, der er en, der er blevet forhindret.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så går vi over til det sidste spørgsmål.

Kl. 14:08

Liselott Blixt (DF):

Jeg synes, jeg har fået rigtig gode svar på mit spørgsmål. Jeg kan kun glæde mig til, at vi kommer i gang med sundhedsreformen, som vi alle sammen går og venter på, for dér er netop nogle af de her ting, hvor vi kan få nogle retningslinjer og få den samme gode indsats rundt om i Danmark uanset hvad. Så jeg takker for ministerens svar.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 14:08

Sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby):

Jamen tak for den kommentar, og også tak for spørgsmålet. Jeg glæder mig ligesom ordføreren til, at vi kommer i gang med at forhandle en sundhedsreform, fordi der på en række punkter er behov for at få mere ensartethed og også sikre, at tingene sker hurtigere, sådan at de gode resultater, man får skabt nogle steder i vores sundhedsvæsen, langt hurtigere kommer patienter andre steder i vores sundhedsvæsen til gavn.

Det er jo også en anerkendelse af den forskning og den udvikling, som vores medarbejdere laver, for når man sådan set løfter en opgave godt et sted, skal man også have lov til både at kunne blære sig med det, men også at sikre, at de resultater kommer andre af ens kollegaer til gavn, også med en hurtigere hastighed, end vi ser det i sundhedsvæsenet i dag. Tak.

Kl. 14:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til sundhedsministeren, og tak til fru Liselott Blixt.

Hermed er spørgetiden afsluttet.

Kl. 14:09

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 10. januar 2019, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 14:09).